

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Ализода Гавҳар Ҳайдаралӣ дар мавзуи “Муносибати инноватсионӣ ба фаъолияти худтатбиқшавии касбии омӯзгорон дар низоми педагогии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон” барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 5.3.4.3 – Назария ва методикаи таълими информатика

Дар замони гузариш ба ҷомеаи демократӣ ва рушди босуръати технологияҳои иттилоотӣ, таъмини худтатбиқшавии касбии омӯзгорон бо назардошти талаботи инноватсионӣ ба аҳамияти муҳим ва стратегӣ маҳсуб меёбад. Диссертатсияи пешниҳоднамудаи Ализода Гавҳар Ҳайдаралӣ маҳз ба ҳамин масъала бахшида шуда, дорои хусусияти мубрам ва замонавӣ мебошад. Таҳқиқи мавзуи мазкур на танҳо барои рушди назарияи педагогика, балки барои амалияи муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбӣ ба аҳамияти калон молик аст. Муаллиф мавзуи таҳқиқро дуруст интихоб намудааст, зеро масъалаи таҳияи муносибати инноватсионӣ дар рушди касбии омӯзгорон яке аз омили асосии баланд бардоштани сифати таҳсилот ва мутобиксозии низоми миёнаи касбӣ ба талаботи бозори меҳнат ба ҳисоб меравад.

Ҳадафи асосии диссертатсия аз ҷиҳати назариявӣ асоснок кардан ва таҳия намудани амсилаи педагогии муносибати инноватсионӣ ба фаъолияти худтатбиқшавии касбии омӯзгорон дар низоми таҳсилоти миёнаи касбӣ мебошад. Муаллиф барои ноил шудан ба ҳадафи мазкур як қатор вазифаҳои муҳимро аз қабili таҳлили манбаъҳои назариявии масъалаи худтатбиқшавӣ ва инноватсия дар фаъолияти омӯзгор; дақиқ кардани мафҳумҳои пойгоҳии «худтатбиқшавӣ», «омодагии омӯзгорон ба худтатбиқшавии касбӣ», «коллекҳои хусусӣ», «гурӯҳи инноватсионӣ»; коркарди амсилаи назариявии рушди худтатбиқшавии касбии омӯзгорон ва шароити педагогии татбиқи он дар фаъолияти касбӣ, ошкор кардани меъёрҳо, нишондиҳандаҳо ва сатҳҳои он роҳандозӣ намудааст.

Методологияи таҳқиқот ба принципҳои таҳлили системавӣ, муносибати шахсиятнигаро ва фаъолияти инноватсионӣ асос ёфта, усулҳои мушоҳида, мусоҳиба, озмоиши педагогӣ, таҳлили мундариҷавӣ ва коркарди омории маълумотҳоро дар бар мегирад.

Диссертатсия аз муқаддима, се боб, ҳафт зербоб, хулоса ва рӯйхати адабиёт иборат аст. Дар ҷараёни таҳқиқот муаллиф ҳам таҳлили назариявӣ ва ҳам таҷрибаи амалиро ба таври мукамал истифода бурдааст.

Дар боби якуми диссертатсия, ки «Худтатбиқшавии касбии омӯзгорон чун муаммои муосири илмҳои педагогӣ» номгузорӣ шудааст, масалаҳои тақмили дидгоҳи инноватсионӣ ба низоми таҳсилот дар шароити имрӯза, концепсияҳои назариявии худтатбиқшавии омӯзгорон дар назария ва амалияи илмҳои педагогӣ, тарҳрезии педагогии омодагии омӯзгорон ба худтатбиқшавии касбӣ ҳамаҷониба таҳлил ва хулосабарорӣ гардидаанд.

Боби дуюми диссертатсия, ки “Низоми педагогии тақмили худтатбиқшавии касбии омӯзгорони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбӣ” номгузорӣ шудааст, масъалаҳои вазъи имрӯзаи худтатбиқшавии касбии омӯзгорон дар раванди фаъолияти педагогӣ ва имконияти педагогии рушди худтатбиқшавии касбии омӯзгорон дар низоми таҳсилоти муосири ҷумҳурӣ баррасӣ гардидааст.

Дар боби сеюми диссертатсия «Самаранокии технологияи педагогии тақмили худтатбиқшавии касбии омӯзгорони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбӣ» масъалаҳои корҳои таҷрибавӣ-санҷишӣ баррасӣ гардида, моҳият, мундариҷаи онҳо рвшану возеҳ инъикос ёфтааст. Дар фасли аввали ин боб «Технологияи педагогии рушди худтатбиқшавии касбии омӯзгорон дар фаъолияти педагогӣ» Нишондиҳандаҳои сифатӣ ва миқдории худтатбиқшавии касбии омӯзгорони гурӯҳҳои инноватсионӣ нерӯи имконияти инноватсиониро нишон додаи муаллиф, ҷузъҳои маърифатӣ, ангежавӣ-эмотсионалӣ ва равандии омодагии омӯзгоронро ба худтатбиқшавии касбро инъикос менамояд. Дар фасли дуюми ин боб самаранокии технологияи педагогии тақмили худтатбиқшавии касбии омӯзгорон дар шароити муосири таҳсилот санҷида шуда, натиҷаҳои кори озмоишӣ ҷамъбаст гардидаанд.

Дар натиҷаи тадқиқот, муаллиф ба як қатор натиҷаҳои нави илмӣ аз қабili муайян намудани моҳияти педагогии муносибати инноватсионӣ ба фаъолияти худтатбиқсозии касбии омӯзгорон, таҳияи амсилаи инноватсионии рушди худтатбиқсозии касбӣ, ки дар он омилҳои шахсиятӣ, иҷтимоӣ ва касбӣ ба таври ҳамгиро мавриди баррасӣ қарор гирифтаанд, муайян кардани шароити педагогии мусоид, ки амалӣ гардидани худташаккулёбии омӯзгорро таъмин менамояд ва пешниҳод намудани механизми арзёбии сатҳи худтатбиқшавии омӯзгорон дар раванди фаъолияти педагогӣ дар муассисаҳои миёнаи касбӣ ноил гардидааст, ки бешубҳа дорои аҳамияти назариявӣ буда, ба тақмил додани мафҳуми «фаъолияти инноватсионӣ» ва «худтатбиқсозии касбӣ» дар илми педагогика мусоидат мекунанд.

Таҳлилу баррасии автореферати диссертатсияи Ализода Гавҳар Ҳайдаралӣ дар мавзуи “Муносибати инноватсионӣ ба фаъолияти худтатбиқшавии касбии омӯзгорон дар низоми педагогии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон”, ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 5.3.4.3 – Назария ва методикаи таълими информатика пешниҳод гардидааст, нишон медиҳад, ки он аз лиҳози мазмун, сохтор ва сабки илмӣ ба талаботи КОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон пурра мувофиқат мекунад.

Мавод таҳқиқот пурмазмун, аз ҷиҳати илмӣ ва бо далелҳои кофӣ асоснок карда шуда, мантиқ ва пайдарпайии қисмҳо таъмин шудааст ва ба масъалаи муҳими инноватсионии педагогикаи касбӣ бахшида шудааст. Мавзӯ дорои навгонии назариявӣ ва арзиши баланди амалии педагогӣ буда, ба афзалиятҳои миллии рушди маориф дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобик аст ва бо забони илми раво ва услуби таҳлилӣ мураттаб шудааст. Натиҷаҳои бадастомада барои рушди назария ва амалияи фаъолияти омӯзгорон аҳамияти назаррас дошта, метавонанд дар низоми таҳсилоти миёнаи касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон васеъ татбиқ шаванд.

Бо назардошти мазмун, навгонӣ, аҳамияти назариявӣ ва амалӣ диссертатсияи Ализода Гавҳар Ҳайдаралӣ ба талаботи Низомномаи КОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон “Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ” ҷавобгӯ буда, муаллиф сазовори дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 5.3.4.3 – Назария ва методикаи таълими информатика мебошад.

Муқарриз: доктори илмҳои
педагогӣ, саркотиби Академияи
таҳсилоти Тоҷикистон

Каримзода Мирзо Бадал

07.07.2026

Маълумот барои тамос: 735034, Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш.Душанбе,
кӯчаи А. Аҳмадов 11/2. Тел.: 900 85 35 35.

Имзои Каримзода Мирзо Бадалро тасдиқ мекунам.

Нозири кадрҳо ва коргузори АТТ М. Саидова

